

Bekæmpelse af spildkartofler

Formål

At kortlægge, hvilke praktiske forhold der har betydning for en god forebyggelse mod forekomst af spildkartofler.

Baggrund

Spildkartofler er en af klimaændringernes største trusler mod kartoffeldyrkningen. I de fleste af de marker, hvor der tidligere har været dyrket kartofler, er der i dag forekomst af spildkartofler/gengroning, idet de milde vintre i stigende grad giver risiko for, at kartoflerne ikke fryser væk i jorden. Konsekvenserne herved er:

1. I læggekartoffelavl kasseres der i stigende grad arealer pga. forekomst af spildkartofler, idet tolerancen herfor er 0. Læggekartoffelavlens indsats er i stigende grad rettet mod at fjerne spildkartofler frem for at bekæmpe sygdomme.
2. Spildkartofler giver anledning til udbyttetab ved større forekomst af rod-filtsvamp, alternaria og andre sædskiftebetingede sygdomme.
3. Spildkartofler øger risikoen for opformering af alvorlige skadegørere som nematoder og kartoffelbrok. I Holland og Tyskland er dette et altafgørende problem, som skyldes at man i en årrække har dyrket kartofler hvert andet år. Det gør vi ikke i Danmark, men stor forekomst af spildkartofler kan give samme effekt. Eneste forholdsregel mod disse sygdomme er anvendelse af resistente sorter, men så længe, der er spildkartoffelbevoksning i marken af ikke resistente sorter, kan problemet ikke afhjælpes.

Vi ved fra praksis, at der er stor forskel på antallet af spildkartofler i de enkelte marker, som kan variere fra ganske få i hele marken til flere planter pr. m².

Beskrivelse af projekt 2009

Der udvælges i 2009 40-50 kartoffelmarker hos forskellige avlere. Efter fremspiring foretages en markvurdering for forekomst af spildkartofler. For hver enkelt mark foretages registrering af :

Hvornår var der sidst kartofler, hvilken sort blev dyrket, hvornår blev den høstet, hvad var jordbehandlingen efter kartofler, samt oplysninger om, hvilke afgrøder har der været dyrket i den mellem-liggende periode, og hvordan har jordbehandling og anvendelse af Roundup og Starane været. Øvrige parametre kan inddrages, hvis de findes relevante.

Efterfølgende kan der laves en datasammenstilling, hvoraf det skal fremgå, hvilke valg i dyrkningsteknik, der giver færrest spildkartofler.

Denne undersøgelsesmetode har tidligere været anvendt hos AKV, og den har i høj grad bidraget til vores viden om angreb af jordbåren skimmelsmitte og sammenhængen mellem angreb af fritlevende nematoder.

Lægning og hypning af melkartofler

Formål

Undersøgelsen i 2009 vil belyse, hvilken indflydelse

Læggedybde, kamstørrelse og tidspunkt for hypning har på

Fremspiringstidspunkt, angreb af rodtiltsvamp og fritlevende nematoder, antal knolde, udbytte samt mængde af jord, der skal igennem optageren ved høst.

Baggrund

For 15 år siden og tidligere blev kartofler lagt i efterårsplojet jord med en lægger, der lavede en lille kam. Kartoflerne blev, når tidspunktet for fremspiring nærmede sig, hyppet. I dag bliver kartoflerne lagt med en middel til stor kam og hyppes samme dag, eller måske hyppes de slet ikke. Stenstrenglagt- eller forårsplojet jord gør, at kartoflerne ofte lægges dybere.

Arbejdsgangen i dag er styret af, hvad udviklingen har gjort mest rationelt, men måske har det kostet udbytte og givet øgede optagningsomkostninger.

Konsekvenserne af den store kam fra start er senere fremspiring, og dermed måske også mindre udbytte og øgede sygdomsangreb.

En følgevirkning kan være afsætning af færre knolde. En praktisk demonstration af emnet gav en øgning i knoldantallet på mere end 50% ved at hæve læggedybden med ca. 10 cm.

Manglende hypning og en middelstor kam antages at ville påvirke kartoffelplanten til at sætte knoldene dybere. Dette vil betyde, at en større mængde jord (og sten) skal igennem optageren ved høst.

En medvirkende faktor til, at vi i dag vælger færdighypning, er hensynet til ukrudtsbekæmpelse, idet der ved en tidlig fast kam opnås gode muligheder for ukrudtsbekæmpelse med et jordmiddel. Med seneste tiltag med fjernelse og måske tilladelse til reduceret dosis af Fenix bliver dette forhold mindre aktuelt.

Beskrivelse af projekt 2009

En mark lægges med baner med 2 forskellige læggedybder. De forskellige læggedybder deles her efter i 3 forskellige behandlinger, som er ingen hypning, hypning ved lægning og hypning 2-3 uger efter lægning. Forsøges lægges i 3-4 gentagelser, fortrinsvis i samme mark.

Kammene vil blive opmålt og karakteriseret ved form, læggedybde og jordmængde, der skal med i optageren for at høste kartoflerne.

Der vil blive bedømt fremspiringstidspunkt og angreb af rodtiltsvamp. Før optagningen, til der bliver foretaget knoldtælling, og ved høsttid vil der bliver foretaget udbyttmåling, enten i hele baner eller i mindre parceller.